

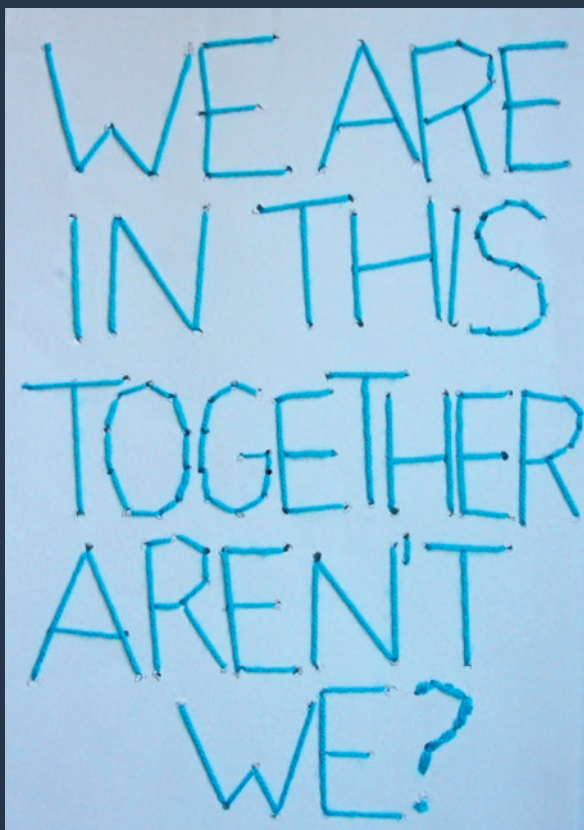
Iris Poljan

Approach

6–18. prosinca 2021.

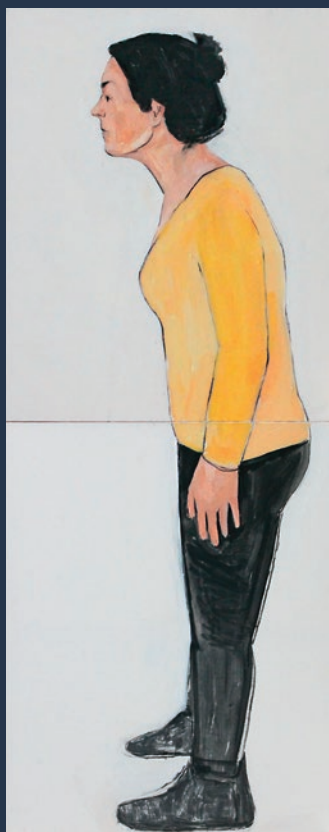
Iris Poljan mlada je umjetnica koja ublaženom (neo)pop estetikom istražuje pojam slike u njezinome širem značenju redefiniranjem fizičkog i činjeničnog poimanja imaga u vidu slika-prostorna opredmećenja. Projekt vizualno-tekstualnim podražajima propituje način istraživanja, gledanja, viđenja, impresije i pokušaja shvaćanja vlastitosti unutarnjim monologom i osvještavanjem koji se prezentacijom ujedno preobražavaju u komunikaciju usmjerenu prema promatraču. Izgleda, vidimo odrastanje, odmetanje od bezbrižne mladosti prema složenijim funkcijama i modelima egzistencije. Popizam je prisutan, ali samo u odjecima obojenja prizora s umnoženim, dualnim likom i tekstualno-tekstilnim zašivenim nitima koja opredmećuju verbalne dijelove rada. Ego je udvojen. To je nutarnja struktura ličnosti od super-ega do ida koja svakog određuje, a ovdje je posebno potencirana. Prema S. Žižeku, u kući Hitchcockova *Psiha* (1960.) kroz tri razine opažamo trodijelnu Freudovu konstrukciju osobnosti. Na katu je super-ego, ujedno opsceni i naređujući policajac koji sve kontrolira, u prizemlju ego iskazan normalnim bivanjem Normana Batesa, a u podrumu id – carstvo ogoljenih sukobljenih nagona, nijemih i opasnih

kada prevladaju ličnošću.¹ Ovdje, pak, uočavamo dublirani autoričin alterego koji je projiciran u dvije istovjetne klonirane mlade žene povelikih dimenzija. U tome procesu dvoje je jedno i jedno dvoje, ako ne i troje. Autorica i njezine dvije jedinke. Distanciranom projekcijom sebe Iris dobiva potreban odmak koji je za razliku od totalnog odnosa nužan za analizu i samospoznaju. Slično odjevene – samo su boje majica različite – promatramo identične blizanke kako se *paraju*, opserviraju ubojitim pogledom mrkih lica zureći jedna u drugu u *pokrenutoj nepokretnosti u kojoj smo unatoč svoj našoj bezgraničnoj aktivnosti, zaglavljene na istome mjestu*.² To je pat-pozicija. Jedna i druga žena ne popuštaju niti za milimetar. *Prestani, Tu povlačim crtu. Mislim da si prešla tu granicu i zato o tome razgovaramo sada* ili *Otvori se* tekstualni su derivati, imperativ viđeno-oblikovnog duela svojosti. U njima prepoznajemo pojedine dijelove nutarnje formacije autorice. Citate Iris preuzima iz tekstova o umjetnicima i pjesama u dužem prostorno-vremenskom periodu.

¹ Slavoj Žižek, *Pervertitov vodič kroz film*, r. Sophie Fiennes, 2006.

² Slavoj Žižek, *Gledanje iskosa*, Meandar Media, Zagreb, 2013., str. 22.

Usporedni, zašivani tekstovi kratki su, sažeti i direktni poput sms-a, što upućuje na suvremeno doba poklonstva slici sužavanjem verbalnog dijela komunikacije do minimalizma, ako ne i usputnosti. To je prvotno slikarsko promišljanje u kojem je slika primarna, a tekst sekundaran. Ipak, sliko-riječi funkcioniraju tek u međusobnim prožetostima i korelaciji. Uz to, ispod prizora autorica prodiere u prostor proširujući tako obojenim trakama komunikacijske kanale. Od 300 izraza na licu koje možemo proizvesti Iris iskazuje četiri geste lica poput četiriju stanja svijesti. To je ujedno i simbolski broj ljudske cjelovitosti i nutarnje uravnoteženosti. Iris Poljan izložbom otkriva i dijelove osobnog i specifičnog simboličkog svemira unutar kojeg joj je nešto prihvatljivo, a nešto nije. Propituje komunikacijske granice koje želi ili ne želi prijeći. Iako sve naizgled izgleda uobičajeno i za autoricu karakteristično obojeno, uočavamo otkrivanje dubljih i složenijih ljudskih stanja. U tome i jest vrijednost umjetničkih verbo-vizualizacija. Onih direktnih i onih neizravnih, onih uklopljenih i onih posve subjektivnih, stoga i vjerodostojnih.

Željko Marciniš

I THINK YOU
DID TOUCH
THAT LINE
AND THAT IS
WHY WE ARE
TALKING ABOUT
THIS NOW

G | M

GALERIJA
MATICE HRVATSKE

Ulica Matice hrvatske 2, Zagreb

Radno vrijeme:
ponedjeljak-petak 13-19,
subota 10-13 satiOtvorenje izložbe:
Ponedjeljak, 6. prosinca 2021. u 19 satiNakladnik
MATICA HRVATSKAZa nakladnika
MIRO GAVRANVoditelj galerije
VANJA BABIĆSavjet galerije
VANJA BABIĆ, NEVA LUKIĆ,
PAULINA JAZVIĆ, ŽELJKO
MARCIUŠ, ZOLTAN NOVAKKustos
VANJA BABIĆPostav
IRIS POLJANPredgovor
ŽELJKO MARCIUŠFotografije
IRIS POLJANOblikovanje kataloga
ŽELJKO PODOREŠKITisak
SVEUČILIŠNA TISKARA d.o.o.

Održavanje izložbe potpomogli su:

Ministarstvo kulture
i medija Republike
Hrvatske

Grad Zagreb

mh
maticahrvatska

Iris Poljan (1989., Zagreb)

Završila je Školu primijenjene umjetnosti i dizajna u Zagrebu (smjer grafički dizajn) 2008. godine. Iste godine upisuje Akademiju likovnih umjetnosti u Zagrebu, nastavnički odsjek. Diplomirala je slikarstvo 2014. godine u klasi profesora Ante Rašića. Izlagala je na samostalnim i skupnim izložbama u zemlji i inozemstvu. Živi i radi u Zagrebu.

Samostalne izložbe (izbor): Point of View, Garaža Kamba, Zagreb, 2019., Matrice za dijalog, Gradska galerija Fonticus Grožnjan, 2016., Na vlastiti račun, Galerija VN, 2015., Može se slikat, Galerija Razvid, POU Zaprešić, 2013.

Skupne izložbe (izbor): SchoK 2021 - Schoorlse Kunsten, Hoeve Camperduin, Schoorl (Nizozemska), 2021. Otvoreni pulski bijenale crteža, HDLU Istre, Pula, 2021., Telephone (online, www.phonebook.gallery), 2020., SchoK 2019 - Hoeve Camperduin, Schoorl (Nizozemska), 100% Vrouw, Grote St Laurenskerk, Alkmaar (Nizozemska), 2019., Komunikacija, Gradska galerija Fonticus Grožnjan, 2019., Bridges: NEON, Kulturni centar Novi Sad, 2018., Matkalla Onneen (Thedas 108, Nokia i Akustikka, Ylivieska, Finska, Stadtkantine, Alkmaar, Nizozemska), Međunarodna izložba minijatura, Vršilnica, Zaprešić (2014., 2015., 2016., 2018.), Retrospektiva – ova djela mogla bi biti..., Galerija Prsten, HDLU, 2016., Erste fragmenti X, Galerija Bačva, HDLU, 2014.